

מצות עשה

כי הם יאמרו כדי לקבל עליו עול מלכות שמים ר"ל¹⁴ להודות ביחוד ולהאמינו. מצוה ג היא שצונו¹⁵ ללאהבו יתעלה וזה שנתבונן ונשכיל מצותיו ופעולותיו עד שנשיגהו¹⁷ ונתענג בהשגתו תכלית התענוג וזאת היא האהבה המחוייבת ולשון ספרי לפי שנאמר¹⁸ ואהבת את ה' אלהיך איני יודע כיצד אוהב את המקום תלמוד לומר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם כבר¹⁹ יבארו לך כי²⁰ בהשתכלות תתאמת לך ההשגה ויגיע התענוג ותבא האהבה בהכרח וכבר²¹ אמרו שמצוה זו כוללת גם כן²² שנדרש ונקרא האנשים כלם לעבודתו ית' ולהאמין בו וזה²³ כשתאהב אדם תשים לבך עליו ותשבחהו ותבקש האנשים לאהב אותו וזה על צד המשל כן כשתאהב האל באמת²⁴ כמה שהגיעה לך מהשגת אמיתתו²⁵ הנה אתה בלי ספק תדרש ותקרא הכופרים והסכלים²⁶ לידיעת האמת אשר ידעת אותה ולשון ספרי ואהבת את ה' אהבתו על הבריות כאברהם

מצוה א היא הצווי אשר צונו¹⁴ להאמין האלהות והוא שנאמין שיש שם עלה וסבה הוא פועל לכל¹⁵ הנמצאות והוא אמרו אנכי ה' אלהיך ובסוף גמרא מכות¹⁶ אמרו תרי"ג מצות נאמרו ל' למשה בסיני מאי¹⁷ קראה תורה צוה לנו משה כלומר מנין תור"ה והקשו על זה ואמרו תורה בגימטריא¹⁸ *הכי הו"ו* תרי"א הוי¹⁹ והיתה התשובה אנכי ולא יהיה מפי הגבורה²⁰ שמעום הנה כבר התבאר לך שאנכי ה' מכלל תרי"ג מצות והוא צווי²¹ באמונה כמו שבארנו.

מצוה ב היא הצווי שצונו²² באמונת היחוד והוא שנאמין כי פועל המציאות וסבתו הראשונה אחד והוא אמרו יתעלה²³ שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד וברוב המדרשות תמצאם יאמרו על מנת ליחד את שמי על מנת ליחדני²⁴ ורבים כאלה רוצים בזה המאמר²⁵ שהוא אמנם הוציאנו מן העבדות ועשה עמנו מה שעשה מן²⁶ ההסד והטוב על מנת שנאמין היחוד כי אנחנו הייבים בזה והרבה מה שיאמרו מצות יחוד ויקראו גם כן זאת המצוה מלכות שמים

1. בד"ר וא"א בהאמנת וברמב"ן באמונת, והנה בראש ס' הי"ד כתב רבנו יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון והוא ממציא כל נמצא וכן בהל' ד' שם דקדק לכתוב וידיעת דבר זה מ"ע ובס' מעשה רוקח הספרדי שם כתב דלכן כתב לידע ולא להאמין לפי שעיקר המצוה היא על ידי הידיעה האמתית כו' ע"ש וכן במנין המצות שבראש ס' הי"ד כתוב לידע, ובמצות דוד להרדב"ו במצוה א' כתב עוד יש דרך החוקרים אשר הביאו מופתים חזקים וראיות ברורות לאמת מציאותו ית' לשבר מלתעות כפירים כאשר כתבו בספריהם ובראשם הרמב"ם ז"ל וזהו הידיעה האמתית ולכן כתב בראש משנה תורה לידע ולא כתב להאמין כי עיקר המצוה היא הידיעה כו' וכ"כ שם במצוה ג', ועי' בס' ראש אמנה להר"י אברבנאל (פרק ז') שהביא שהרב בן חסדאי בתחלת ספרו כתב ולזה טעה טעות מפורסם מי שמנה במ"ע להאמין מציאות האל ית' כו' ואין ספק שכיון על הרמב"ם ע"ש מה שהאריך ואמנם בגוף הערבי כתובה מלת אעתקאד שבאמת יש לה גם מובן דעת ושפיר נוכל לתרגם שצונו בידיעת האלהות והוא שנדע וידידי החכם הפרופיסור מ' יצחק מיטוואך (ה"ו) ז"ל העירני מספרו של ר"ס גאון שנקרא בערבית כתאב אל-אמאנאת ואל-אעתקאדאת ותורגם לעברית בשם האמונות והדעות. 2. כן העתיק הרמב"ן, ובד"ר וא"א לכל הנמצאים. 3. ד' כ"ג. 4. כ"ה ברמב"ן, ובד"ר וא"א נאמרו למשה וע"ל עמ' ט' הע' 4. 5. ע"ל עמ' ט' הע' 5. 6. בשאלות ס' קס"ו מאי קראה תורה צוה כו' תורה בגימ' תרי"א הו והא אמרת תרי"ג. 7. בד"ר וא"א והיה המענה. 8. בד"ר וא"א כ"ל שמעו ובא"א ורמב"ן כ"י וד"ר שמעום וע"ל עמ' ט' הע' 5. 9. כ"ה בע' וברמב"ן, ובד"ר וא"א באמונת האלהות. 10. בד"ר וא"א בהאמנת. 11. דברים ו', ד'. 12. כ"ה בכמה כ"י ערביים, ובד"ר אנחנו וכ"ה בכ"י ע' אחדים וכמו"כ בא"א. 13. בד"ר החסדים והטובות על תנאי האמנת היחוד כי אנחנו מחוייבים בזה. 14. בד"ר וא"א ההודאה ביחוד והאמנתו. 15. בד"ר וא"א באהבתו וכ"ה בע' ובקריית ספר מצוה ג' שהעתיק מסה"מ. 16. בד"ר וא"א וקריית ספר שנחשב ונתבונן (בק"ס ונתכין) במצותיו ומאמריו ופעולותיו וכן בע' איתא ומאמריו, ובחינוך ס' תי"א המועתק מכאן שנחשוב ונתבונן בפעולותיו ובפקודיו עד שנשיגהו כפי יכולתנו. 17. בד"ר, א"א וק"ס ונהנה בהשגתו בתכלית ההנאה. 18. דברים ו', ה'. 19. בד"ר בארנו. 20. בד"ר בארנו. 21. בד"ר בארנו. 22. בא"א וד"ר שנהיה קוראים לבני אדם. 23. בד"ר וא"א וזה שאתה כשתאהב איש אחד תספר בשבחיו ותרבה בהם ותקרא בני האדם. 24. בד"ר וא"א כאשר הגיע. 25. בד"ר וא"א אתה קורא בלי ספק הסכלים והפתיים. 26. בד"ר לדעת לידיעת האמת אשר ידעתי ובא"א לידיעת האמת אשר ידעתי.